

Nr 44

LANDSKAPSFÖRORDNING

om jordbrukets miljöstöd

Utfärdad i Mariehamn den 6 maj 1997

Med stöd av 8 § landskapslagen om verkställigheten av den gemensamma jordbrukspolitikens inom EG (55/95) föreskrivs¹:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om miljöstöd för jordbruket som avses i landskapslagen om verkställigheten av den gemensamma jordbrukspolitikens inom EG (55/95).

Då miljöstödet baserar sig på åkerarealen eller rätten att erhålla miljöstöd påverkas av om jordbrukaren brukar åker skall endast sådan åker beaktas som har odlats år 1991, som varit i träda eller som inte odlats till följd av ett tidsbestämt avtal eller en tidsbestämd förbindelse med staten om produktionsbegränsning.

Förutom för den åkerareal som avses i 2 mom. kan miljöstöd för jordbruket betalas för åker som är i regelbunden odling och som på jordbruksskiftesblanketten för ansökan om arealbaserat stöd anges vara foderareal eller i övrig användning.

2 § Mål

Syftet med miljöstödet för jordbruket är att

- 1) minska användningen av kemiska bekämpningsmedel,
- 2) minska användningen av växtnäringssämnen,
- 3) optimera gödselhanteringen,

- 4) uppmuntra till miljöanpassade odlingsåtgärder och ekologisk produktion,
- 5) stimulera utnyttjandet av betes- och hagmarker,
- 6) höja kunskapsnivån bland jordbrukarna,
- 7) bevara småskaligheten i det åländska jordbruket samt
- 8) fortsätta iakttä god jordbrukarsed.

3 § Definitioner

I denna förordning förstås med

1) **jordbrukare:**

- a) en fysisk person som idkar jordbruk eller trädgårdsodling,
- b) en sammanslutning, ett dödsbo, ett öppet bolag, ett kommanditbolag, ett aktiebolag eller ett andelslag som består av fysiska personer och idkar jordbruk eller trädgårdsodling, förutsatt att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet idkar jordbruk eller trädgårdsodling; i fråga om ett aktiebolag förutsätts att över hälften av aktiebolagets röstetal direkt innehas av personer som genom att själva delta i arbetet idkar jordbruk eller trädgårdsodling,
- c) en kommun, landskapet, staten, en församling, en stiftelse, en lantbruksskola eller en försöksstation.

2) **makar:** äkta makar och i 7 § 3 mom. inkomstskattelagen (FFS 1535/92) avsedda personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden.

3) **åker:** sådan åker som har odlats år 1991,

¹ Rådets förordning 92/2078/EEG, EGT nr L 215, 30.7.1992, s. 85 och 96/746/EG, EGT nr 102, 25.4.1996, s. 19

som har varit i träda eller som inte har odlats till följd av ett tidsbestämt avtal eller förbindelse.

4) **annat område:** en kantzön i omedelbar anslutning till ett åkerområde samt sådan betes- eller ängsmark eller motsvarande som bär tydliga spår av odling eller betesgång; med annat område avses dock inte ett område som beskogats på naturlig väg eller som jordbrukaren har beskogat.

5) **gårdsbruksenhet:** en helhet som består av en eller flera produktionsenheter och som en enskild jordbrukare eller enskilda jordbrukare besitter i egenskap av ägare eller arrendator eller med stöd av nyttjanderätt som baserar sig på besittningsavtal, testamente eller någon annan åtkomsthandling.

6) **trädgårdsodling:** odling av grönsaker, frukt, bär samt prydnads- och plantskoleväxter på friland.

4 §

Allmänna villkor för beviljande av miljöstöd för jordbruket

Miljöstöd för jordbruket kan betalas till en jordbrukare

1) som äger eller besitter en gårdsbruksenhet med minst tre hektar åker enligt definitionen i 3 § 3 punkten; en trädgårdslägenhet eller en gårdsbrukslägenhet som odlar frilandsgrönsaker skall ha minst en halv hektar åker som ingår i växtföljden för trädgårdsgrödor,

2) som är varaktigt bosatt på Åland; också en sammanslutning som har registrerats på Åland anses vara bosatt i landskapet och

3) som har ingått en sådan förbindelse eller ett sådant avtal med landskapsstyrelsen som avses i denna förordning.

2 kap.

Miljöstödet grundstöd

5 §

Villkor för beviljande av miljöstödet grundstöd

Miljöstödet grundstöd, nedan kallat grundstöd, kan beviljas under åren 1995-1999 till jordbrukare som idkar jordbruk och som för en tid av fem år förbinder sig att:

1) på sin gårdsbruksenhet låta göra upp ett miljövårdsprogram före ingången av år 1998,

2) använda högst de mängder gödselmedel som nämns i 11 §. Med gödselmedel avses både handelsgödsel och stallgödsel;

3) lagra stallgödsel och ensilagepressaft på ett godtagbart sätt,

4) inte sprida stallgödsel, urin eller ensilagepressaft på tjäle eller snötäckt mark,

5) sprida stallgödsel från högst 1,5 djurenheter per hektar,

6) inte använda slam från avloppsreningsverk,

7) lämna cirka en meter breda skyddsremсор längs utfallsdiken och minst tre meter breda, skyddsremсор vid andra vattendrag

8) lämna minst 30 procent av åkerarealen vinterbevuxen

9) före ingången av år 1998 låta testa sin växtskyddsspruta, gå en sprutförarkurs, markkartera sina skiften och låta analysera den stallgödsel som används på gården,

10) föra skiftesvisa anteckningar,

11) inte behandla dikeskanter, skyddsremсор, vägrenar med bekämpningsmedel och att inte beskoga värdefulla åkrar,

12) tillämpa ett normalt odlings- och skörde-förfarande samt

13) främja den biologiska mångfalden, odlingslandskapet och odlingsmiljön.

För grönsaksodling på friland gäller förutom villkoren i 1 mom. följande villkor:

1) skadegörare och växtsjukdomar bekämpas endast då behovet konstateras genom fältobservationer samt

2) kväve- och fosforgivorna minskas med 10-20 procent från 1994-års nivå.

För frukt- och bärodling gäller förutom villkoren i 1 och 2 mom följande villkor:

1) föra observationsdagbok över sjukdomar och skadegörare,

2) markkartera vid ny- och omplanteringar av frukt- och bärodling,

3) följa prognos- och varningssystem för trädgårdsodling samt

4) endast i specialfall använda jordherbicer i frukt- och bärodling.

6 §

Allmänt om grundstödet

Miljöstödet grundstöd betalas inte för sådan åker som har lagts i träda på annat sätt än genom flerårig grönträda i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 762/94 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 1765/92 avseende programmet för arealtillägg. En flerårig grönträda får inte brytas på hösten.

Grundstödet betalas inte om skörden inte bärgas. Att vallen endast slås ned betraktas inte som tillräcklig odling. Kompostering av slaget hö betraktas heller inte som tillräcklig skördbärgning.

För skiften som ingår i odlingscirkulationen så att skörden lämnas obärgad på hösten och utnyttjas följande år som gödselmedel för odlingsväxten följande år kan grundstöd beviljas.

För grödor som inte ger skörd under första året

kan grundstöd betalas förutsatt att grödan är planterad eller sådd senast den 30 juni.

Om gårdsbruksenheten har ett gällande avtal om minskning av jordbruksproduktionen eller något annat motsvarande avtal eller en motsvarande förbindelse betalas inget grundstöd till odlaren.

Om minskningsavtalet gäller annat än minskning av odling av åker kan grundstöd beviljas. Förbindelsen i anslutning till grundstödet gäller även i sådana fall gårdsbruksenhetsens hela åkerareal.

Om det för gårdsbruksenheten har ingåtts ett avtal om partiell nedläggning av odlingen av åker, är det möjligt att betala grundstöd för åkrar som står utanför avtalet, förutsatt att åkerarealen är minst tre hektar eller 0,5 hektar i växtföljden för trädgårdsväxter.

Om grönsaker odlas i växthus som inte uppfyller kriterierna för växthusstöd är grönsaksodlingen berättigad till grundstöd.

7 §

Miljövårdsprogram för gårdsbruksenheter

Miljövårdsprogram för gårdsbruksenheter görs upp på blankett som godkänts av landskapsstyrelsen. Programmet görs upp före ingången av år 1998 av jordbrukaren och en person som landskapsstyrelsen godkänt. I miljövårdsprogrammet för gårdsbruksenhet skall finnas en basutredning om nivån på miljövården och miljöskyddet på gårdsbruksenheten. I miljövårdsprogrammet skall dessutom finnas de allmänt definierade åtgärder som grundstödet förutsätter, olika gårdsbruksenheters behov samt en precisering av jordbrukarens intresse för olika former av specialstöd.

Dokumentation över respektive skifte så kallade skifteskort, jord- och stallgödselanalyser samt odlingsplan skall ingå i miljövårdsprogrammet.

Följande uppgifter skall ingå i de skiftesvisa anteckningarna:

- 1) skiftets signum och areal,
- 2) växtslag och eventuell förfrukt,
- 3) utsäde kg/ha,
- 4) betningspreparat och mängd gram/100 kg,
- 5) stallgödsel ton/ha,
- 6) handelsgödsel; slag och mängd kg/ha,
- 7) sådatum,
- 8) skördedatum, skördemängd kg totalt och per ha, halmens användning,
- 9) jordbearbetningsmetoder på hösten och sådatum,
- 10) kalk och andra jordförbättringsmedel ton/ha samt
- 11) uppgifter om kemisk bekämpning, bekämpningsmetod, bekämpningsmedel och

bruksmängd samt datum då bekämpningen utfördes.

8 §

Växtföljdsplan för trädgårdsodling

En växtföljdsplan skall göras upp och tas i bruk senast odlingssäsongen efter det gårdsvisa miljövårdsprogrammet gjorts upp. Ar arealen för trädgårdsväxter mindre än 0,5 hektar behöver växtföljdsplan inte uppgöras.

9 §

Stallgödselanalys

En stallgödselanalys skall göras för varje gödselslag minst vart femte år. Minimikravet är att stallgödselns innehåll av lösligt kväve analyserats senast den 31 december 1997.

Om en analys av fosfor inte gjorts i stallgödseln används rekommenderade riktvärden för bestämmandet av stallgödselns innehåll av fosfor.

10 §

Markkartering

För spannmål och oljeväxter skall markkarteringen göras minst vart sjunde år. För vallar och specialgrödor är markkarteringsintervall fem år. Ett markkarteringsresultat som är äldre än sju år godkänns inte.

I trädgårdsodling skall markkartering göras minst vart femte år. Vid nyplantering av frukt- och bärodlingar är markkartering obligatorisk. En högst två år gammal jordanalys får användas.

11 §

Gödsling

På en gårdsbruksenhet får i regel inte användas mera gödselmedel än vad som anges i 2 mom. Ifall både handelsgödsel och stallgödsel används vid gödslingen skall även stallgödselns innehåll av näringsämnen medräknas vid beräkning av gödselgiva.

Gödslingens basnivå för jordbruksgrödor:

Växtart	Kväve kg/ha	Fosfor kg/ha
fodersäd	90	15
brödsäd:		
– vårvete	100	15
– höstvete: – hösten	20	15
– våren	100	–
– råg: – hösten	20	15
– våren	100	–
oljeväxter	100	15
sockerbetor	120	30

matpotatis	60	40
industripotatis	80	40
ensilage	180	30
hö	90	15
– tilläggskväve, om återväxten bärgas	60	–
huvudkål	210–230	90–100
blomkål	170–200	70–80
kinakål	150–170	70–80
morötter	100–110	80–90
lök	120–135	80–90
frilandgurka	100–110	40–45
jordgubbar	45–55	40–45
äppel	80–90	40–45

Utjämningsperioden för fosforgödslingen är fyra år. Under den tid skall fosforgödslingen i medeltal följa de mängder som anges i 2 mom.

Gödslingsnivåer som tillåts för de odlings- och trädgårdsväxter som inte nämns i 2 mom. skall definieras i miljövårdsprogrammet.

Landskapsstyrelsen kan på basen av gårdens miljövårdsprogram, åkerns näringssituation eller skördenivå tillåta gödselmängder som är högre än basnivån. Vill jordbrukaren avvika från gödslingens basnivå, skall han i en separat utredning ange gödselmängderna och grunderna för avvikelsen. Utredningen skall omfatta skriftlig gödslingsplan, och om avvikelsen gäller fosforgödsling ett markkarteringsresultat. Basgödslingsnivåerna för trädgårdsväxterna får inte överskridas.

12 §

Gödsling av spannmål och oljeväxter

Fosforgödslingen för spannmål och oljeväxter kan justeras på basen av markkarteringsresultat enligt följande:

Bördighetsklass	P kg/ha totalt
Dålig	40
Rätt dålig	30
Försvarlig	25
Tillfredsställande	15
God	10
Hög	-

De i 1 mom. nämnda fosforgivorna baserar sig på följande skördenivåer:

Spannmål	Rybs
4 000 kg	2 000 kg

Fosforgödslingen kan justeras på basen av skördenivån enligt följande. Om medelskörden de tre senaste åren avvikit från ovanstående skördenivå, ändrar en skördeökning på 25 pro-

cent fosforgödslingsbehov med 3 kg. På grund av skördenivån kan fosforgivan inte höjas med mera än 6 kg. För att kunna avvika från basgödslingsnivån med 6 kg förutsätts en skördenivå på 6.000 kg spannmål eller 3.000 kg rybs. Avvikelsen som görs på grund av skördenivån höjer då fosforgivorna i 1 mom. Om inget markkarteringsresultat finns kan fosforgödslingsnivån ej höjas på basen av skördenivån.

Kvävegödslingens basnivå i spannmåls- och oljeväxtodlingen kan överskridas om man strävar till en hög skördenivå. För vår- och höstsäd förutsätter en kvävegiva som överskrider basgödslingsnivån att skördenivån är minst 4.000 kg/ha. En förhöjning på 25 procent i skördenivån ändrar kvävegödslingsbehovet med 20 kg/ha. På basen av skördenivån kan kvävegivan ökas med högst 40 kg/ha. För att kunna avvika från basgödslingsnivån med 40 kg kväve/ha förutsätts en skörd på 6000 kg/ha spannmål eller 3000 kg rybs. Kvävegivan kan ytterligare ökas med tio kg N/ha om en riklig halmskörd är nedbrukat.

13 §

Gödsling av vall

Fosforgödslingen i en vallodling kan justeras på basen av markkarteringsresultat enligt följande:

	Bördighetsklass					
	Dålig	Rätt dålig	Försvarlig	Tillfredsställande	God	Hög
P kg/ha totalt						
I skyddsådet vid anläggning av vall	80	70	60	50	40	–
Vall, 1 skörd	30	20	15	10	–	–
Vall, 2 skördar						
– I spridning	40	30	20	10	–	–
– II spridning	–	–	–	–	–	–
Vall, 3 skördar						
– I spridning	50	40	30	20	10	–
– II spridning	–	–	–	–	–	–
– III spridning	–	–	–	–	–	–

Maximimängden kväve på ensilagevallar är sammanlagt 200 kg N/ha, delat på första och andra skörden. Om en tredje skörd tas kan man dessutom använda 50 kg N/ha.

På vall som skördas till hö kan på våren användas 100 kg N/ha och för återväxten på sommaren 80 kg kväve N/ha.

På betesvallar delas kvävegödslingen på tre givor. Maximimängden på betesvallar är sammanlagt 220 kg N/ha.

14 §

Gödsling av sockerbeter

Fosforgödslingen i en sockerbetsodling kan

justeras på basen av markkarteringsresultat enligt följande:

Bördighetsklass	Markens P mg/l	P kg/ha totalt Nedplöjd blast	Ingen blast
Betänkligt hög	över 50	-	-
Hög	30-50	10	20
God	20-30	30	40
Tillfredsställande	10-20	50	60
Försvarlig eller sämre	under 10	70	80

Kvävegödslingens basnivå i sockerbetsodlingen kan inte höjas på grund av skördenivån.

Följande kvävegivor kan maximalt användas på sockerbetor:

om blasten plöjs ned	120 kg N/ha
om blasten ej plöjs ned	140 kg N/ha
om halmen plöjs ned	150 kg N/ha

15 §

Gödsling av potatis

Fosforgödslingen i en potatisodling kan justeras på basen av markkarteringsresultat enligt följande:

Bördighetsklass	Markens P mg/l	P kg/ha totalt
Betänkligt hög	över 50	--
Hög	30 - 50	20
God	20 - 30	35
Tillfredsställande	10 - 20	55
Försvarlig eller sämre	under 10	75

Kvävegödslingens basnivå i potatisodlingen är räknad att motsvara 25 ton matpotatis/ha och 30 ton industripotatis/ha. Gödslingnivån kan höjas på grund av skördenivån till högst 90 kg N/ha för matpotatis och till 110 kg N/ha för industripotatis. Denna gödslingnivå motsvarar en skördenivå på 35 ton/ha matpotatis och 40 ton/ha industripotatis.

16 §

Lagring och spridning av stallgödsel, urin och ensilagepressaft

Stallgödsel och urin som uppstår på gårdsbruksenheten skall i regel lagras i till volymen 12 månaders lager eller på sätt som annars är godtagbart i miljöhänsen. För betesgående djur får volymen motsvara åtta månaders lagringstid. Förrådet kan även vara gemensamt för flera jordbrukare.

Under den treåriga övergångsperioden som avses i 21 § kan stallgödsel och urin som uppstår på gårdsbruksenheten tillfälligt lagras på följande sätt, ifall lagringen inte orsakar skada för miljön:

1) Fast stallgödsel med tillräcklig mängd strö kan lagras i väl anlagda täckta stukor. Stukan skall placeras så att det inte finns risk för skadliga utsläpp av näringsämnen i vattendrag eller grundvatten och att den inte heller annars är till men för miljön.

2) Flytgödsel eller urin kan blandas med torv eller motsvarande och lagras i en hög som skall skötas på behörigt sätt. Torrsubstansen kan skiljas från flytgödsel med gödselpress och torrsubstansen och vätskan kan lagras separat. Flytgödsel och urin kan också komposteras maskinellt och förvaras därefter i en hög.

3) Organiskt avfall som uppstår på lägenheten skall lagras omsorgsfullt genom kompostering eller genom att det levereras till en kommunal avfallsinsamling.

Största antalet djur per åkerhektar och de omräkningskoefficienter för djurenheterna som härletts ur dem är följande:

Djurslag	Maximi djur/ha	Omräkningskoefficient för djurenheter
mjölkkor	1,5	1
dikor	3	0,5
kvigor, köttnot, avelstjurar (> 8 mån.)	4	0,37
ungboskap (< 8 mån.)	8	0,18
sugga med grisar	3	0,5
gödsvin, avelssvin, svin-suggor	11	0,14
hästar	3	0,5
ponnyer	4	0,37
getter, hongetter med killingar	8	0,18
får, tackor med lamm	13	0,11
värphöns (> 6 mån.)	135	0,011
broiler, unghöns	540	0,0028

Även annan än egen åkerareal kan utnyttjas om avtal uppgörs om spridning av gödsel på en annan jordbrukares åker. I avtalet skall jordbrukaren som mottar gödseln avge en förbindelse att iaktta samma bestämmelser för spridning av stallgödsel som miljöstödet förutsätter.

Stallgödsel kan även levereras till ett företag som tar emot och använder den.

Stallgödsel som sprids på hösten skall myllas in.

17 §

Skyddsremsor

På gårdsbruksenheten lämnas cirka en meter breda skyddsremsor längs utfallsdiken. Vid sjöar och havet skall skyddsremsan vara minst tre meter.

Med utfallsdike avses en grävd, öppen fåra som är en del av åkerns torrläggningssystem i vilket avrinningsvattnet från teg-, nack- och täckdiken samlas.

En skyddsremsa är ett mellan ett öppet åkerområde och ett utfallsdike eller ett vattendrag beläget sammanhängande område som täcks av flerårig växtlighet och i funktionshänseende hör till åkern. En skyddsremsa anläggs genom att flerårigt vallfrö sås på remsan, om det inte redan finns vall på remsan. Skyddsremsan anläggs antingen i samband med vårarbetet eller höstarbetet. Skyddsremsan kan även bildas genom att den naturliga växtligheten invid utfallsdiket eller vattendraget breder ut sig på skyddsremsan.

Skyddsremsorna skall anläggas på gårdsbruksenheten före utgången av den växtperiod som följer efter att jordbrukaren förbundet sig att iaktta villkoren för miljöstödet grundstöd för jordbruk.

Skyddsremsor får inte bearbetas, gödulas eller behandlas med bekämpningsmedel. Växtligheten på skyddsremsorna får skördas eller användas som bete. Om jordbrukaren på skyddsremsan uppfyller trädningskyldigheten i anslutning till de åkerarealbaserade stöden får skyddsremsan inte användas som bete eller till foderproduktion.

Flyghavre som eventuellt förekommer på skyddsremsor kan bekämpas i enlighet med landskapslagen om bekämpning av flyghavre (68/77). Om växtligheten på en skyddsremsa förstörs till exempel på grund av en ogynnsam vinter, skall växtlighet anläggas på nytt i enlighet med vad som anförts ovan.

En mera än tre meter bred skyddsremsa skall utgöra ett separat jordbruksskifte, om någon annan gröda än vall kommer att växa på det övriga skiftet.

Landskapsstyrelsen kan på basen av miljöförhållningsprogrammet eller på basen av annan separat utredning tillåta undantag från ovanstående om det invid vattendraget finns en tillräckligt bred naturlig skyddsremsa som är täckt med flerårig växtlighet.

18 §

Höst- och vinterbevuxen mark

Som höst- och vinterbevuxen mark godkänns gröntråda, vall, höstoljeväxter, höstsäd, övervintringspurjo, fleråriga frukt- och bärkulturer, fånggrödor och skördade åkrar med växtrester. Grödan skall sås eller planteras med en för arten och syftet med odlingen normal utsädes- eller plantmängd.

För åkrar med växtrester är endast reducerad bearbetning och bränning av lång halm tillåten.

På förslag av jordbrukarna kan den höst- och vinterbevuxna marken beräknas så, att skiften som hör till flera gårdsbruksenheter beaktas, förutsatt att målen för miljöstödsprogrammet för jordbruket iakttas. Till förslaget skall fogas ett avtal mellan jordbrukarna, av vilket framgår vilka skiften och arealer som räknas som höst- och vinterbevuxen mark, samt en karta över området.

19 §

Växtskydd

Från och med växtperioden år 1998 får bekämpningsmedel spridas endast av personer som har gått en sprutförarkurs som har godkänts av landskapsstyrelsen. Med sprutförarkurs jämställs och godkänns en specialexamen i användning av giftiga bekämpningsmedel som ordnas av kontrollcentralen för växtproduktion.

För spridning av bekämpningsmedel får från ingången av växtperioden år 1998 endast användas utrustning som testats av behörig person. Efter den första testningen skall utrustningen testas minst vart femte år.

Växtskyddssprutningar i trädgårdsodlingen görs utgående från de fältobservationer som avses i 5 § 2 mom. enligt det faktiska behovet. Inom bär- och fruktproduktion kan mekanisk ogräsbekämpning och bladverkande ogräsmiddel användas.

I frukt- och bärodling får jordverkande ogräsmiddel användas endast i följande fall. Efter plantering av bärbuskar och fruktträd får en högst 1,5 meter bred remsa behandlas med jordverkande ogräsbekämpningsmedel. Behandlingen får göras högst under två växtperioder i svarta vinbärs- och krusbärsodlingar, under tre växtperioder i vita vinbärsodlingar och under fyra växtperioder i röda vinbärs- och fruktträdsodlingar. Hallonraderna får behandlas en gång om året med jordverkande ogräsbekämpningsmedel. Jordverkande bekämpningsmedel får användas högst en gång om året för bekämpning av ogräs i jordgubbsodlingar om jordgubbarna odlas utan plastlist.

Om jordbrukaren behandlar andra områden än åkerområden med bekämpningsmedel skall åtgärderna antecknas i ett särskilt anteckningshäfte.

De prognos- och varningssystem som finns tillgängliga i landskapet bör följas.

20 §

Landskapsvård och bevarandet av biologisk mångfald

På en gårdsbruksenhet skall odlingslandskapet och kulturmiljön samt den biologiska mångfalden främjas.

Dikesrenar och vägkanter får inte behandlas med kemiska bekämpningsmedel.

21 §

Investeringar eller motsvarande åtgärder

Om de åtgärder som nämns i 16 § förutsätter investeringar eller motsvarande förändringar, skall jordbrukaren förbinda sig att genomföra dem inom tre år från ingåendet av den förbindelse som avses i 22 §.

22 §

Ingående av förbindelse

Jordbrukaren kan ansöka om miljöstödet grundstöd hos landskapsstyrelsen senast vid den tidpunkt landskapsstyrelsen årligen fastställer. I ansökan skall jordbrukaren avge en skriftlig förbindelse att fullgöra de skyldigheter som hänför sig till grundstödet om han vid landskapsstyrelsens prövning beviljas grundstöd.

Jordbrukare som ingått en förbindelse om grundstöd skall årligen tillställa landskapsstyrelsen de uppgifter som landskapsstyrelsen bestämmer.

23 §

Förändrade förhållanden

Jordbrukaren eller hans rättsinnehavare skall anmäla förändringar i fråga om jordbrukaren eller lägenheten till landskapsstyrelsen inom tio arbetsdagar efter det att förändringen inträffat.

24 §

Frånträddande av förbindelsen

Om jordbrukaren frånträder sin förbindelse kan ett nytt grundstöd beviljas denne tidigast efter den ansökningstid som följer tre år efter att förbindelsen frånträddes.

Om jordbrukaren frånträder sin förbindelse inom tre år från att den ingicks kan landskapsstyrelsen återkräva grundstödet hos jordbrukaren.

Om jordbrukaren frånträder sin förbindelse före utbetalningen av grundstödet samma år som förbindelsen givits förorsakar frånträddandet inte ovannämnda begränsning.

25 §

Grundstödet belopp

Till jordbrukaren betalas årligen, om villkoren i 5-21 §§ uppfylls, grundstöd för varje hektar åker enligt följande:

- 1) för spannmålsväxter, ärtor och oljeväxter 597 mark,
- 2) för vall och övriga växter 850 mark,

3) för ettåriga trädgårdsgrödor 1.727 mark och för fleråriga trädgårdsgrödor 4.409 mark samt

4) för flerårig gröntråda 400 mark.

Grundstödet kan betalas i enlighet med 1 mom. förutsatt att mängden gödselmedel som år 1994 använts vid odling av de växter som nämns i 3 mom. har överskridit de med grundstödet förenliga basnivåer för gödslingen som avses i 11 §.

Har mängden gödselmedel som år 1994 använts vid odling av de växter som nämns nedan inte överskridit de med grundstödet förenliga basnivåer för gödslingen som avses i 11 § betalas miljöstödet basstöd som följer:

- 1) för spannmålsväxter, ärtor och oljeväxter 537 mark samt
- 2) för vall och övriga växter 765 mark,

26 §

Utbetalning

Miljöstödet grundstöd utbetalas senast den 15 oktober.

3 kap.**Miljöstödet specialstöd**

27 §

Stödformer

Miljöstödet specialstöd för jordbruket, nedan kallat specialstöd, kan betalas för ersättande av kostnader och inkomstbortfall som följande åtgärder föranleder:

- 1 a) övergång till ekologisk produktion
- b) ekologisk produktion
- 2) skyddszoner vid sjöar och vattendrag
- 3) extensifierat jordbruk
- 4) våtmarker, sedimenteringsbassänger och kontrollerad dränering
- 5) bevarande av ursprungsraser
- 6) landskapsvård och bevarande av biologisk mångfald.

För att specialstöd skall kunna beviljas måste ett avtal om genomförande av åtgärden eller åtgärderna ingås med landskapsstyrelsen. Avtalet kan ingås och specialstödet kan utbetalas bara om jordbrukaren har förbundit sig att fullgöra de skyldigheter som hänför sig till miljöstödet grundstöd och det inte är fråga om:

- 1) avtal enligt 40 § om anläggande och skötsel av våtmarker och sedimenteringsbassänger när avtalsarealen i dessa kommer att vara en del av ett gemensamt projekt och utgör bara ett litet område av detta. När det är fråga om avtal där avtalsarealen utgör en del av ett gemensamt projekt skall minst hälften av projektdeltagarna ha givit en förbindelse om att uppfylla

villkoren för miljöstödet grundstöd.

2) avtal enligt 36 § om bevarande av ursprungsraser.

28 §

Ansökan och ingående av avtal

För att få ingå ett avtal om specialstöd för jordbruket måste en ansökan göras till landskapsstyrelsen. Ansökan skall tillställas landskapsstyrelsen senast vid den tidpunkt landskapsstyrelsen årligen fastställer.

Ansökan görs på en av landskapsstyrelsen fastställd blankett. Då det är fråga om ansökningar som baserar sig på planer skall till ansökan bifogas en plan som uppfyller förutsättningarna enligt 37 § samt nödvändiga tillstånd som förutsätts av övrig lagstiftning. Till ansökan skall vid behov bifogas en utredning om sökandens ägande-, besittnings- och arrende- rätt över åkerområdet eller den övriga arealen som berörs av avtalet.

29 §

Avtalsperioden

Avtalperioden är fem år.

Avtalet träder i kraft när landskapsstyrelsen har godkänt ansökan.

30 §

Föremål för avtalet

I avtalet skall de åkerområden och andra områden samt de husdjur som avtalet omfattar definieras. Om åkern eller en del av den har arrenderats skall avtalet gälla också dessa åkerområden, förutsatt att legoavtalet är i kraft åtminstone hela avtalsperioden. I fråga om andra områden kan avtal ingås enligt 40-47 §§.

31 §

Överföring av avtal

Ett avtal kan på ansökan överföras på en ny ägare eller innehavare av en gårdsbruksenhet eller en del därav om ägande- eller besittningsrätten till gårdsbruksenheten övergår till en person, en sammanslutning, ett dödsbo eller ett samfund. Den nya ägaren eller innehavaren skall uppfylla de krav som denna förordning ställer på den som ingår avtalet. **A n s ö k a n** om överföringen skall tillställas landskapsstyrelsen inom tre månader efter att ägande- eller besittningsrätten överförts. Av särskild orsak kan också en senare gjord ansökan godkännas.

Landskapsstyrelsen fattar beslut om överföring av avtalet. En besvärshänvisning skall bifogas till beslutet. Finns flera ägare eller innehavare, skall mottagaren av tillkännagivelsen underrätta de övriga ägarna eller inne-

havarna om beslutet på det sätt som stadgas i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (FFS 232/66).

32 §

Hävande och frånträdan av avtal

Jordbrukaren har rätt att frånträda avtalet före avtalsperiodens slut från och med början av den månad han uppger. En skriftlig anmälan om frånträdan skall göras till landsskapsstyrelsen före frånträdan.

Om en jordbrukare frånträder ett avtal som avses i 35-48 §§ och som varit i kraft minst tre år betalas specialstöd bara i proportion till avtalets giltighetstid. Om en jordbrukare frånträder ett avtal som avses i 35-48 §§ som varit i kraft kortare tid än tre år kan det specialstöd som redan betalats återkrävas av jordbrukaren. Om en jordbrukare frånträder ett avtal som avses i 34 § som varit i kraft kortare tid än fem år återkrävs det stöd som redan utbetalts till jordbrukaren. I fråga om ränta på det återkrävda beloppet skall landskapslagen om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti (50/88) iakttas i tillämpliga delar.

Landskapsstyrelsen kan häva ett avtal som avses i detta kapitel om den jordbrukare som ingått avtalet har hemlighållit omständigheter som inverkat väsentligt på ingående av avtal eller lämnat felaktiga uppgifter på någon väsentlig punkt, eller om han eller gårdsbruksenhetens senare ägare inte iakttar avtalsvillkoren.

33 §

Ändringar i förhållanden

Jordbrukare som har ingått avtal eller deras rättsinnehavare skall göra anmälan om förändringar i förhållanden som berör jordbrukaren eller lägenheten till landskapsstyrelsen. Anmälan skall göras inom tio arbetsdagar från det att förändringarna har inträffat.

34 §

Avtal om övergång till ekologisk produktion och avtal om ekologisk produktion

I ett avtal om övergång till ekologisk produktion förbinder sig jordbrukaren att lägga om minst 50 procent av gårdens åkerareal till ekologisk odling inom ett omläggningsskede som varar högst tre år för varje åkerskifte. Därefter skall åkrarna brukas med ekologiska produktionsmetoder till avtalsperiodens utgång.

I ett avtal om ekologisk produktion förbinder sig jordbrukaren att fortsätta odla sin gårdsbruksenhet eller minst 50 procent av den med

ekologiska produktionsmetoder. Ett avtal enligt denna paragraf får inte omfatta samma åkerområde som ett avtal enligt 36 §.

Jordbrukaren kan välja mellan att lägga om hela den areal som han söker avtal för på en gång eller i etapper. Övergången kan ske i högst tre etapper.

Jordbrukare som väljer att övergå till ekologisk produktion i etapper skall till ansökan bifoga en plan enligt vilken övergången sker.

Den areal som det första avtalsåret överförs till ekologisk produktion får brukas enbart med ekologiska produktionsmetoder. För areal som inte överförs till ekologisk produktion det första övergångsåret erhålls inget stöd. Arealen som enligt plan överförs till ekologisk produktion det andra och tredje övergångsåret erhåller stöd från det år arealen överförs till ekologisk produktion. Den areal som erhåller stöd får brukas enbart med ekologiska produktionsmetoder.

Jordbrukare som före år 1995 ingått avtal med landskapsstyrelsen om en naturenlig jordbruksproduktion kan inte erhålla både stöd för naturenlig jordbruksproduktion och specialstöd för övergång till ekologisk produktion för samma åkerareal.

Jordbrukare med åkerareal som omfattas av avtal för naturenlig jordbruksproduktion som tecknats under åren 1990-1992 men som inte längre erhåller stöd för denna areal kan från och med år 1997 ansöka om avtal för ekologisk produktion för denna areal och avtal om övergång till ekologisk produktion för den areal som inte tidigare överförts till ekologisk produktion.

Jordbrukare som före år 1992 ingått avtal med landskapsstyrelsen om naturenlig jordbruksproduktion för mindre än 50 procent av gårdens åkerareal kan ansöka om avtal för ekologisk produktion för denna areal och avtal om övergång till ekologisk produktion för den åkerarealen som inte omfattades av det tidigare avtalet. I dessa fall kan jordbrukaren ha mindre än 50 procent av åkerarealen i ekologisk produktion.

Stöd för övergång till ekologisk produktion och stöd för ekologisk produktion kan erhållas även för ettårig grönträda och svartträda som ingår i den normala växtföljden.

Om avtalsarealen omfattas av arrendemark skall ett skriftligt arrendekontrakt bifogas till ansökan. Arrendetiden skall omfatta hela avtalsperioden.

Minimikraven för produktionsförhållanden som jordbrukaren måste följa är de samma som enligt KRAV-reglerna. Avvikande odlingsåtgärder som tillåts efter prövning skall godkännas av landskapsstyrelsen i de fall då odlaren inte är ansluten till KRAV. Gårdarna som an-

vänder LUOMU-märkning av sina produkter följer de direktiv som ges av Föreningen för ekologisk odling. Anslutning till KRAV eller LUOMU är inte en förutsättning för erhållandet av miljöspecialstöd.

Jordbrukare som ingår avtal om övergång till ekologisk produktion eller avtal om ekologisk produktion ansluter sig samtidigt till det kontrollsystem som förutsätts enligt rådets förordning (EEG) nr 2092/91. Kontrollen utförs årligen på samtliga gårdar som ingått ovannämnda avtal. Stödet utbetalas efter att kontrollen är utförd.

Jordbrukare som saknar teoretiska kunskaper i ekologisk produktion skall inom två år från det att avtalet ingåtts, dock senast år 1999, genomgå en av landskapsstyrelsen godkänd kurs i ekologisk produktion.

35 §

Avtal om extensifierad jordbruksproduktion

Ett avtal om extensifierad jordbruksproduktion kan omfatta endast åkermark på vilken jordbruksgrödor odlas. Med jordbruksgrödor avses spannmål, oljeväxter, ärter, sockerbeter, matpotatis och vall.

Ett normalt odlings- och skördeffarande skall tillämpas på arealen. Vallen måste användas som föda till husdjur.

Om inte hela gårdens åkerareal överförs till extensiv odling utbetalas inte stöd för annan träda än för flerårig grönträda. Om hela gårdens odlingsareal överförs till extensiv produktion kan stöd utbetalas även för svartträda och ettårig grönträda. Trädan skall ingå i den normala växtföljden.

På avtalsarealen får användas högst hälften av den mängd gödselmedel som utgör basnivån för miljöstödet grundstöd. Som gödselmedel betraktas både handelsgödsel och stallgödsel.

Kemiska bekämpningsmedel får inte användas på avtalsarealen.

Avtalsarealen skall vara minst en hektar. Om inte hela gården odlas extensivt skall en karta där samtliga extensivt odlade skiften utmärks bifogas till ansökan.

Avtalsarealen kan inte omfatta trädgårdsgrödor.

36 §

Avtal om bevarande av ursprungsraser

I ett avtal om bevarande av ursprungsraser förbinder sig jordbrukaren att på sin gårdsbruksenhet hålla renrasiga kor av finsk boskap, finska hästar samt färgade får av finsk lantras eller åländsk skärgårdsras, vilka är minst ett år gamla då avtalsperioden börjar.

Till avtalet skall bifogas en utredning om

härstamnings- och betäckningsuppgifter om de djur som ingår i avtalet. I avtalet förbinder sig jordbrukaren att upprätthålla den i avtalet nämnda lantrasens genetiska arv genom att vid förökning av lantrasen endast använda sig av djurmaterial som tillhör samma lantras.

För att vara berättigad till stöd skall även följande bestämmelser iakttas i fråga om:

1) **Finska hästar** För att erhålla stöd måste hästen vara införd i registret för finska hästar som upprätthålls av Suomen Hippos r.f. Stoet skall under avtalsperioden föla minst en gång. Vid betäckning får endast hingstar av renrasiga finnhästar användas.

2) **Kor av västfinsk boskap** För att erhålla stödet måste kon vara öronmärkt och införd i djurmärkesregistret vid Lantbrukets datacentral. Dessutom skall djurets härstamningsuppgifter finnas antingen i kokontrollregistret, stamboksregistret eller i genbanksregistret. Renrasigheten konstateras via härstamningsuppgifterna. Kon får betäckas endast med tjur av västfinsk boskap. Kon skall kalva minst en gång under avtalsperioden.

3) **Lantrasfår** Stödberättigade är endast de färgade (bruna, svarta och grå) lantrasfåren. Fåren skall vara registrerade i fårkontrollregistret och öronmärkta med öronklippning eller öronmärken. Fårets färg konstateras via fårkontrollregistret. Tackorna får betäckas endast med färgade baggar av lantrasfår. Tackorna skall lamma minst en gång under avtalsperioden.

4) **Skärgårdsfår** Djuren skall vara införda i registret för skärgårdsfår som upprätthålls av Ålands Fåravelsförening r.f. Då renrasigheten bestäms tillämpas samma bestämmelser som för lantrasfåret. Djuren måste kunna identifieras med hjälp av öronnummer. Av skärgårdsfåret är även de vita individerna stödberättigade. Tackorna får betäckas endast med baggar av skärgårdsras. Tackorna måste lamma minst en gång under avtalsperioden.

Jordbrukaren förbinder sig att under hela avtalsperioden hålla minst det antal djur som överenskommes i avtalet. Djur som dör eller utmönstras kan ersättas med andra, renrasiga djur förutsatt att de även i övrigt uppfyller ovannämnda kriterier.

Jordbrukare som ingått avtal om bevarande av ursprungsraser skall årligen till landskapsstyrelsen lämna en förteckning över de djur som ingår i avtalet vid början av ett nytt avtalsår (1 juli). Härstamningsuppgifterna på de ersättande djuren skall bifogas till förteckningen.

Om antalet stödberättigade djur ökar under avtalsperioden kan avtalet på jordbrukarens begäran justeras beträffande antalet djur.

Förutsättningen för att nya djur kan tas med i avtalet är att de producerar minst en renrasig avkomma under avtalsperioden. Djurantalet får inte understiga det antal som avtalet förutsätter.

I avtalet kan inte medtas djur som ägs av jordbrukarens minderåriga barn. För att sådana djur skall kunna ingå i avtalet måste jordbrukaren hyra djuren av sitt barn genom en god man.

Avtalet skall omfatta minst 0,6 djurenheter. Vid omräkandet av djur till djurenheter används följande koefficienter som baserar sig på rådets förordning (EEG) nr 2078/92:

kor och övriga nötkreatur över 2 år	1,0
minst ett år gamla hästar	1,0
nötkreatur 1-2 år	0,6
minst ett år gamla tackor	0,15

37 §

Avtal som skall basera sig på planer

Avtal som avses i 39-41 §§ skall basera sig på uppgjorda planer. I planen som bifogas ansökan skall minst följande uppgifter framgå:

1) allmän beskrivning av projektet samt dess mål,

2) karta över planområdet, där ansökningsmålområdet är markerat,

3) specifika anläggnings-, skötsel- och övriga åtgärder samt tidtabell över deras genomförande,

4) kalkyl över kostnaderna för åtgärderna, den eventuella ekonomiska nyttan som erhålls från området samt inkomstbortfallet, och

5) uppskattning av inverkan på vattenskyddet, landskapet och den övriga omgivningen.

38 §

Avtalens innehåll och tilläggsutredningar

Avtal som baserar sig på planer skall innehålla allmänna avtalsvillkor och särskilda villkor. De allmänna avtalsvillkoren är lika för alla som ingått avtal. De särskilda avtalsvillkoren är avtalsspecifika och baserar sig på en plan.

Vid ingående av avtal som baserar sig på plan, skall landskapsstyrelsen höra avtals sökanden i det fall, att ändring av villkoren i planen som är bifogad till ansökan utgör en förutsättning för ingående av avtal. Landskapsstyrelsens uppgift är också att skaffa eventuella nödvändiga tilläggsutredningar för fattande av beslut angående avtalet.

Avtal kan inte ingås om jordbrukaren påbörjat projektet innan planen godkänts och avtalet ingåtts.

39 §

Avtal om anläggande och skötsel av skyddszoner

I ett avtal om anläggande och skötsel av skyddszoner förbinder sig jordbrukaren att på ett odlat område i enlighet med en plan anlägga en skyddszon som är täckt av flerårig växtlighet. Buskar och träd får förekomma naturligt.

En skyddszon invid en bäck eller ett annat vattendrag skall i medeltal vara minst 15 meter bred.

Avtalsarealen skall vara minst 0,1 hektar.

På skyddszonen får inte användas gödsel eller bekämpningsmedel och där får inte husdjur beta. Då skyddszonen anläggs och sköts skall man beakta vården av jordbrukslandskapet. Skörd av växtligheten är tillåten med beaktande av fåglarnas häckning på skyddszonen. Om jordbrukaren endast slår åkern måste växtresterna köras bort från skyddszonen.

I fall det mellan åkern och vattendraget finns en skog, skogsremsa eller annan motsvarande naturligt bred skyddszon behövs ingen skild skyddszon anläggas och sålunda ingås heller inget avtal om skyddszoner för ett dylikt område.

En skyddszon kan också anläggas på åkermark på ett viktigt grundvattenområde, såsom vid brunnar.

Planen för anläggande av skyddszon skall bestå av en plankarta och en beskrivning av planen. Om planen är småskalig och de nödvändiga uppgifterna kan inrymmas på kartan kan kartan ensam utgöra planen.

Åkerareal som omfattas av skyddszon kan inte erhålla miljöstödet grundstöd eller annat arealbaserat stöd. Arealen betraktas dock fortfarande som odlad åkermark och kan ingå i den åkerareal med vilken jordbrukaren uppfyller kravet på minst tre hektar odlad mark.

40 §

Avtal om våtmarker, sedimenteringsbassänger och kontrollerad dränering

Avtal om anläggande och skötsel av våtmarker och sedimenteringsbassänger kan endast göras då belastningen på våtmarken eller sedimenteringsbassängen huvudsakligen härrör från åkerområden. Avtal kan göras för annat område endast då det är fråga om en kantzoni i omedelbar anslutning till åker.

Avtalsområdet för våtmarker skall vara minst 0,1 hektar. Sedimenteringsbassängernas yta skall vara minst 0,01 hektar.

Terrängens form skall iakttas vid anläggandet av våtmarker och sedimenteringsbassänger och deras skyddsremsor och -zoner så att vården av jordbrukslandskapet beaktas.

Kontrollerad dränering kan utföras på sand- och mohaltiga jordar, vars lutning är mindre än 2 procent. Jordarten skall fastställas före ingående av avtal. Om jordarten består i huvudsak av grynlera eller torvjord kan avtal om kontrollerad dränering inte ingås.

Avtalsområdet skall vara minst 0,5 hektar.

Avtal om kontrollerad dränering kan ingås för både befintliga täckdikessystem och för täckdikessystem som anläggs.

Planen skall i huvudsak omfatta åkerområde. Våtmarker och sedimenteringsbassänger kan anläggas i omedelbar närhet av åkermark det vill säga på kantzoni i anslutning till åkern och belastningen bör i huvudsak härstamma från åkerområdet. Med kantzoni avses en cirka 10 meter bred träd- eller buskdominerad övergångszon i omedelbar anslutning till åkern.

Då planen görs upp på annan mark än åkermark bör det prövas hur det mål för jordbrukets miljöstöd som syftar till reducering av belastningen på yt- och grundvattnet uppnås.

Åkerareal som omfattas av skyddszon, våtmark, sedimenteringsbassäng eller kontrollerad dränering kan inte erhålla miljöstödet grundstöd eller annat arealbaserat stöd. Arealen betraktas dock fortfarande som odlad åkermark och kan ingå i den åkerareal med vilken jordbrukaren uppfyller kravet på minst tre hektar odlad mark.

41 §

Avtal om landskapsvård och biologisk mångfald samt skötsel av småbiotop

Avtal om landskapsvård och avtal om bevarande av den biologiska mångfalden samt skötsel av småbiotop kan ingås att beröra åker eller annat område. Avtalsområdet skall bilda en ändamålsenlig helhet.

Avtal om landskapsvård kan göras för att öka odlingslandskapets mångsidighet, strukturera odlingslandskapet, förstärka landskapets lokala särdrag, främja bevarandet av områden och objekt som ur natursynpunkt eller landskapsmässigt, historiskt, kulturmässigt eller på annat sätt är värdefulla, reparera skador som har förorsakats landskapet, iståndsätta och sköta områden och objekt, eller på annat sätt göra odlingslandskapet mera mångskiftande.

Avtal om bevarande av den biologiska mångfalden kan göras för att på gårdsbruksenheter iståndsätta, anlägga och vårda livsmiljöer som jordbruket har format och att tillika bevara, återställa och öka de djur- och växtarter som förekommer på dessa områden, samt att förstärka dessa arters genetiska mångfald. Även viltvårdsåtgärder kan stödjas. Avtal om skötsel

av småbiotop kan göras för att på gårdsbruksenheten förhindra att området växer igen och att samtidigt möjliggöra förekomsten av för området karaktäristisk flora och fauna eller att dessa återvänder till området.

Av miljöstödet specialstöd för landskapsvårdsåtgärder skall stöden som avses i 42-45 §§ grunda sig på uppgjorda planer.

42 §

Röjning av naturbetesmark

Stöd kan beviljas för röjning av naturbetesmarker som vuxit igen med buskar och träd på grund av att de inte betats eller på grund av att betetrycket varit för lågt.

Jordbrukare som erhåller miljöspecialstöd för röjning av naturbetesmark skall efter röjningen hålla betesdjur på avtalsarealen.

Avtal kan inte ingås för areal som i virkesproduktionshänseende anses som produktiv skogsmark och om det på området växande beståndet anses ha en skogsekonomisk betydelse. Beståndet anses ha skogsekonomisk betydelse om dess rotprisvärde är högre än kostnaderna för skogsodling på området.

Avtalsarealen erhåller stöd endast under det år som röjningen sker.

Om arealen är stor kan röjningen ske i etapper. Hur stor areal som röjs årligen skall framgå ur planen.

Vid röjningen får inte kemiska bekämpningsmedel användas.

43 §

Slätter av naturängar

Stöd kan beviljas för slätter av naturängar för att komplettera eller helt ersätta betning av djur.

Växtligheten slås på sensommaren efter att de flesta örter hunnit fröa av sig. Växtresterna skall köras bort från området.

Jordbrukaren förbinder sig att under hela avtalstiden om fem år årligen sköta avtalsarealen genom slätter.

44 §

Hävd av traditionell löväng

Stöd kan beviljas för hävd av traditionell löväng.

Jordbrukaren förbinder sig att i fem år enligt en godkänd plan sköta lövängen som ingår i avtalsarealen.

45 §

Återskapande av löväng

Stöd kan beviljas för återskapande av löväng. Gamla lövängar som övergått till andra naturtyper på grund av brist på hävd och vård kan

restaureras och återskapas. Restaureringen skall ske enligt en godkänd plan. Den inkomst som erhålles från området i form av virkesförsäljningen beaktas då stödbeloppet fastställs. Arbetet bör ske i etapper och under flere år.

46 §

Naturbeten

Som naturbeten räknas ett inhägnat eller ett naturligt avgränsat, oodlat område på mark som inte utsatts för bearbetnings-, gödslings- eller bekämpningsåtgärder i syftet att höja produktionen.

Av trädbevuxna områden kan lövängar, hagmarker och lundar räknas som naturbetesmark.

Övriga beten kan räknas som naturbeten om arealen som helhet i virkesproduktionshänseende inte kan anses som produktiv skogsmark och om det på området växande beståndet inte kan anses ha skogsekonomisk betydelse. Beståndet anses ha skogsekonomisk betydelse om dess rotprisvärde är högre än kostnaderna för skogsodling på området.

Tidigare odlade områden räknas som naturbete om marken inte varit odlad på tio år och om det växer vall- och andra gräsväxter på den.

Som naturbeten räknas inte viltåkrar, besogade åkrar och bete på åkermark.

Avtal kan inte ingås för naturbeten som erhåller något annat stöd. För naturbeten som erhåller miljöspecialstöd kan inte andra bidrag sökas.

Området skall under avtalsperioden årligen, regelbundet betas av djur antingen under hela betesperioden eller under en del av den.

På naturbetesmark som omfattas av avtalet får inte användas handelsgödsel eller bekämpningsmedel.

Skötselåtgärder såsom röjning, slätter, pugging och avbränning är tillåtna. Från naturbeten kan foder också bärgas.

Specialstöd för naturbetesmark kan inte utbetalas för större areal än antalet betesdjur förutsätter. Följande djurtätheter används vid uträkning av stödberättigad naturbetesareal:

Djurslag	Antal djur/ha
vuxna nötkreatur	0,5
ungnöt	0,8
tacka	1,8
häst	0,5
ponny	1,0

Om avtalet omfattar arrendemark skall ett skriftligt arrendekontrakt kunna uppvisas på begäran av landskapsstyrelsen. Arrendekontraktet skall gälla under hela den tid som avtalet är i kraft.

Om naturbeten inte betas av avtalssökandes egna djur skall avtalssökande på begäran av landskapsstyrelsen kunna uppvisa en skriftlig överenskommelse med djurägaren.

Till ansökan skall bifogas en karta. Kartan skall vara antingen en kopia på en flygkarta eller annan karta där avtalsområdet kan lokaliseras i terrängen. Avtalsområdet skall märkas ut på kartan.

47 §

Övriga åtgärder för att befrämja landskapsvård och biologisk mångfald

Samtliga i 3 mom. angivna landskapselement måste finnas i ett odlingslandskap som befrämjar landskapsvård och biologiskt mångfald. Med odlingslandskap avses lägenhetens åkerareal, naturbetesareal, ångar och hagmarker.

Varje landskapselement ger poäng enligt bilaga 1 till denna förordning. Varje poäng är värd 1.000 mark. På en gårdsbruksenhet kan högst tio poäng erhållas. Poängen räknas om till hektar genom att dividera poängantalet med antalet hektar odlingsmark på lägenheten. Talet som fås när poängtalet divideras med hektar odlingsmark multipliceras med 1.000 mark. Det erhållna beloppet multipliceras sedan med hektar odlingsmark på gården.

Följande poängberättigade landskapselement måste finnas i ett odlingslandskap:

1) **Åkerholmar** Åkerholmarna skall under avtalsperioden bibehållas i befintligt skick. Gödsling, kalkning och behandling med kemiska bekämpningsmedel är inte tillåtet. För att förhindra igenväxning skall området röjas från sly. För att räknas som åkerholme får dess areal inte vara större än arealen på den åker som omger holmen. För att berättiga till poäng skall åkerholmen vara träd- och/eller buskbevuxen med undervegetation och omgiven av åkermark. Betydelsen för landskapsbilden samt florans och faunan bestämmer åkerholmens värde. Kalhuggna och nedröjda åkerholmar berättigar inte till poäng. Berg i dagen som till största delen täcks av stenrösen klassas inte som åkerholmar utan som odlingsrösen trots att vegetation förekommer.

2) **Odlingsrösen** Odlingsrösen skall bibehållas i befintligt skick. Igenväxning med sly skall förhindras. För att berättiga till poäng skall odlingsröset vara gammalt och omgivet av åkermark. På en del av stenarna måste det växa lav. Gräs och buskar får växa genom stenarna. Stenarna skall finnas i en hög som täcker en yta som är större än fem m². Nyplanlagda odlingsrösen berättigar inte till poäng

3) **Solitärträd** Solitärträden skall bibehållas i befintligt skick. För att berättiga till poäng

skall trädet stå ensamt och omgivet av åkermark antingen i åkern eller på åkerkanten. Trädets ålder och art bestämmer dess poängvärde. Ädla lövträd och gamla träd prioriteras.

4) **Öppna diken** Öppna diken i naturtillstånd med artrik flora och fauna skall bevaras i befintligt skick. Diken får inte rensas. Dikeskanterna får inte behandlas med gödselmedel eller med kemiska bekämpningsmedel. Längs diken skall lämnas breda skyddsremсор (över tre meter). Poängberättigade diken är öppna diken i åkermark med värdefulla växter eller djur.

5) **Bandfasta gärdesgårdar** Befintlig bandfast gärdesgård skall underhållas.

6) **Stengärdesgårdar** Befintlig stengärdesgård skall bevaras och underhållas. Igenväxning med sly skall förhindras. För att berättiga till poäng skall gärdesgården gränsa till åkermark. Gärdesgårdarna skall kunna bevaras som de är med endast underhållsarbete. I stengärdesgårdarna skall nedfallna stenar plockas tillbaka årligen. I bandfasta gärdesgårdar skall försämrat material bytas ut. Grindhål anses inte dela gärdesgården i olika delar. Grindhålet räknas dock inte med då längden på gärdesgården mäts. Gärdesgårdar som finns på eller som gränsar till tomtmark berättigar inte till poäng. Gärdesgårdens geografiska placering i landskapet påverkar dess poängvärde. Gärdesgårdarna skall röjas fram från buskar och sly och de får inte skymmas av diverse föremål. Ris som slängts ovanpå stengärdesgårdarna förs bort.

7) **Gamla brukningsvägar och fågator** Gamla, naturliga brukningsvägar och fågator skall bibehållas i befintligt skick. Gödsel och bekämpningsmedel får inte användas. Igenväxning skall förhindras. För att berättiga till poäng skall brukningsvägarna och fågatorna vara gräsbevuxna, ogrusade vägar som leder genom åkrar. Vägar på åkerkant som gränsar mot skog är inte poängberättigade.

8) **Bibehållande av naturliga rinnande vatten, översilningsmarker och källor** Bäckar i naturtillstånd, andra naturligt rinnande vatten med artrik flora och fauna och bäckar skall bevaras. Översilningsmarker där vattnet rinner på marken får inte dikas. För att berättiga till poäng skall grundvattnet i källorna naturligt tränga upp till markytan inom ett begränsat område.

9) **Hotade arter och deras biotoper** För bevarande och skötsel av särskilt skyddsvärda arter av vilda djur enligt landskapsstyrelsens beslut angående särskilt skyddsvärda arter av vilda djur (18/92) och för bevarande och skötsel av fridlysta vilt växande träd, buskar örter enligt landskapsstyrelsens beslut angående frid-

lysnings av vilt växande träd, buskar och örter (30/90) erhålles ett poäng per hotad art. Skötselplan från landskapsstyrelsen är obligatorisk.

48 § *Viltängar*

Stöd kan beviljas för viltängar som anläggs på åkermark som tas ur produktion.

Viltåkrar som erhåller trädesstöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 762/94 och åkrar som erhåller stöd enligt ett produktionsminskningsavtal kan inte erhålla specialstöd för viltängar.

Jordbrukaren kan inte erhålla miljöstödet grundstöd eller andra arealbaserade stöd för den avtalsareal specialstöd beviljas. Arealen räknas inte heller längre som åkermark.

Husdjur får inte beta på viltängar. Växtligheten på viltängarna får inte bärgas till foder för husdjur.

Viltängarna behöver inte anläggas på något speciellt sätt. Anläggning genom sådd av utsäde för viltvårdsåkrar är tillåtet.

Viltängarna skall hållas fria från sly och buskar. Beskogning är inte tillåtet under avtalsperioden.

49 § *Specialstödet belopp*

Till jordbrukare som har ingått avtal betalas specialstöd för varje hektar åker, annat område eller djurenhet som ingår i avtalet enligt följande:

Specialstöd för	Maximal årlig premie
- ekologisk produktion	800 mk/ha
- övergång till ekologisk produktion	1.748 mk/ha
- extensifierat jordbruk	400 mk/ha
- anläggande av våtmarker och sedimenteringsbassänger	2.040 mk/ha
- underhåll av våtmarker och sedimenteringsbassänger	360 mk/ha
- anläggande och underhåll av kontrollerad dränering	2.400 mk/ha
- anläggande av skyddszoner	2.400 mk/ha
- ursprungsraser	500 mk/djurenhet
- åtgärder för landskapsvård	
naturbetesmark	300 mk/ha
röjning av naturbeten	800 mk/ha
slätter på ångar	500 mk/ha
viltängar	300 mk/ha
återskapande av löväng	2.400 mk/ha
hävd av löväng	1.600 mk/ha
övriga åtgärder rörande landskapsvård	1.755 mk/ha
- uppgörande av nya gårdsvisa miljöprogram	1.000 mk/gård

Erhålles för avtalsarealen både miljöstödet grundstöd och specialstöd, kan stöden tillsammans vara högst 2.455 mark per hektar. Betalas basstödet för fleråriga trädgårdsväxter, kan summan vara högst 4.907 mark per hektar. Kombinationen grundstöd och stöd för ekologisk produktion kan överstiga föregående maximibelopp.

Landskapsstyrelsen ingår inte avtal, ifall det specialstöd som skulle kunna betalas på basen av ett avtal understiger 300 mark.

50 § *Utbetalning*

Miljöstödet specialstöd utbetalas senast den 15 oktober.

4 kap. Rådgivning, utbildning och demonstrationsprojekt

51 § *Rådgivning och utbildning*

Stöd för de kostnader som uppgörandet av ett miljövårdsprogram för en gårdsbruksenhet eller ett trädgårdsprogram för en gårdsbruksenhet eller ett trädgårdsföretag medför kan beviljas den som uppgör programmet. Stöd kan beviljas också för sådan utbildning av jordbrukare och trädgårdsföretagare som gäller införande av miljövänliga jordbruksmetoder, spridning av växtskyddsmedel och stallgödsel och användning av utrustning för detta, anläggande och skötsel av skyddszoner, våtmarker och sedimenteringsbassänger, behandling av avrinningsvatten, extensiv produktion, ekologiska produktionsmetoder, utveckling eller iståndsättning av landskapet, främjande av den biologiska mångfalden samt restaurering och skötsel av naturliga slätter- och betesmarker. Stöd kan beviljas också för utbildning och rådgivning i skogsvård som anknyter till odlingslandskapet och dess biologiska mångfald.

Stöd kan beviljas för deltagande i eller anordnande och genomförande av utbildning enligt 1 mom. samt för framställning av behövligt informationsmaterial.

Den som anordnar utbildningstillfällen för jordbrukare/trädgårdsföretagare skall ansöka om stöd före utbildningen verkställs.

Ersättningsberättigade kostnader är organisations- och materialkostnader, hyror för utrymmen och kostnader för föreläsarna såsom arvoden, resekostnader, inkvarteringskostnader.

Efter utbildningstillfället skall en specific-

rad utredning över kursens förverkligande lämnas till landskapsstyrelsen.

Specialstödet kan beviljas för utbildning av de personer som kommer att ge jordbrukarna utbildning. Med sådana personer avses bland annat personer som utbildar användare av bekämpningsmedel, personer som testar västskyddsprutor, rådgivare i ekologisk odling och 4H-instruktör.

52 §

Demonstrationsprojekt

Stöd kan beviljas för projekt som utvecklar jordbrukets miljövärd och miljöskydd, landskapet och den biologiska mångfalden samt där nya metoder, anordningar eller verksamhetsmodeller demonstreras eller införandet av dem främjas. Stöd kan även beviljas för projekt som hänför sig till ekologisk produktion.

Stödet enligt 1 mom. kan betalas till fysiska personer, föreningar och olika organisationer. Stödet kan ersätta person-, rese- och materialkostnader samt apparaturanskaffningar. Stöd betalas inte för bestående investeringar eller för kostnader som har åstadkommit före projektet godkänts av landskapsstyrelsen.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

53 §

Återkrav

Landskapsstyrelsen skall återkräva utbetalt miljöstöd om ägande- eller besittningsrätten till gårdsbruksenheten övergår till någon annan inom tre år från det att jordbrukaren ansökt om miljöstöd. Stödet återkrävs dock inte om gårdsbruksenhetens nya ägare eller innehavare inom 14 dagar efter att ägande- eller besittningsrätten överförts avger förbindelse om att iaktta villkoren för miljöstöd för jordbruket.

Om jordbrukaren vidtar sådana åtgärder som gäller förändringar i åkers besittning eller motsvarande åtgärder vilkas uppenbara syfte är att undvika att de fastställda villkoren för beviljande av miljöstöd för jordbruket följs kan landskapsstyrelsen återkräva miljöstödet för jordbruk helt eller delvis.

Stödet återkrävs inte i fall av sjukdom, om jordbrukaren övergår till avträddelsepensionssystemet, då åldersgränsen fylls, i fall av konkurs eller exekutiv auktion.

54 §

Force majeure

Som fall av force majeure betraktas följande onormala eller oförutsedda händelser som sker

oberoende av odlaren och som inte kan undvikas trots nödvändig försiktighet:

- a) jordbrukaren avlider,
- b) jordbrukaren är oförmögen till arbete under en längre tid,
- c) en betydande del av den jordbruksmark som jordbrukaren äger eller innehar exproprieras och denna expropriation inte kunde förutses den dag då ansökan lämnades in,
- d) en allvarlig naturkatastrof som förorsakar betydande skada på jordbrukarens lägenhet,
- e) de byggnader som är avsedda för uppfödning av djur samt förvaring av foder för störs genom en olyckshändelse samt
- f) en epizooti som berör hela eller del av jordbrukarens djurbesättning.

Anmälan om ett fall av force majeure och därtill hörande bevismaterial skall skriftligen tillställas landskapsstyrelsen inom tio arbetsdagar från det att jordbrukaren är i stånd att gör detta.

55 §

Naturliga omständigheter

Naturliga omständigheter som förorsakat ändringar i gårdens areal eller i antal husdjur beaktas vid utbetalningen av stöd. Sådana omständigheter är bland annat vägarbeten eller motsvarande samt dödsfall som drabbar djuren genom olyckshändelse och slakt på grund av sjukdom.

Ändringar beträffande arealuppgifterna skall omedelbart meddelas till landskapsstyrelsen. Jordbrukaren kan ändra uppgifterna för jordbruksskiften i arealstödsansökan ända tills lägenheten underrättas om övervakning.

Ändringar beträffande antalet husdjur skall inom tio arbetsdagar skriftligen anmälas till landskapsstyrelsen.

56 §

Allmänt om övervakningen

Landskapsstyrelsen skall kontrollera att de arealer och växtarter som ingår i miljöstödsansökan är riktiga och att de kriterier som förutsetts för beviljande av miljöstödet grundstöd och specialstöd uppfylls.

De arealer som ingår i ansökan om miljöstödet grundstöd kontrolleras på samma gårdar och samtidigt som de övriga arealbaserade stöden kontrolleras. Avtalen om specialstöd kan övervakas vid andra tidpunkter.

Beträffande grundstödet utförs i IACS-centralregistret interna dubbelkontroller av hela materialet samt en extern kontroll i relation till djurregistret vid Lantbrukets datacentral. Beträffande specialstödet görs den administrativa kontrollen manuellt mot IACS-re-

gistret och vid behov mot andra register som landskapsstyrelsen har tillgång till. De oklara fall som framkommer vid en dubbelkontroll skall gås igenom i form av administrativ kontroll eller i form av kontroll på plats. Den slutliga övervakningen skall alltid ske genom ett besök på gården. Endast på basen av detta besök kan beslut angående eventuella åtgärder fattas. Landskapsstyrelsen kan dessutom vid behov besluta om ytterligare övervakningar. Uppgifterna från sådan övervakning behandlas i datasystemet. Vid kontrolltillfället skall ett övervakningsprotokoll föras.

57 §

Övervakning av grundstödet

Har gården CAP-skiften som vid kontrollen uppmätts enligt de nationella bestämmelserna för fastställande av arealen (planimetermätning) används för grundstödet del samma mätresultat. Utöver dem mäts valda skiften i "övrig användning" enligt samma mätmetoder som vid mätning av CAP-skiften. Har gården inte CAP-skiften eller foderareal mäts minst en fjärdedel dock högst 20 stycken av de skiften som uppgetts vara i "övrig användning". Avviker den sammanräknade godkända arealen för skiften i "övrig användning" mera än 3 procent från den areal som uppgetts i ansökan övergår man till mätning i andra skedet. Ingen övergång till andra skede behövs om jordbrukaren godkänner mätresultatet med planimeter som slutligt mätresultat. Mätning i andra skedet innebär att arealen bestäms enligt en noggrannare mätmetod.

Mariehamn den 6 maj 1997

ROGER JANSSON
lantråd

58 §

Övervakning av specialstödet

Vid övervakningen av specialstöd väljs gårdarna ut slumpmässigt på basen av de ansökningsuppgifter som finns i landskapsstyrelsens databas för specialstöd. Arealen fastställs i alla tillämpliga fall genom dubbelkontroll mot det register som upprättats på jordbruksbyrån vid arealmätningar med takymeter. Saknas mätresultat från takymetermätning på hela arealen, på en del av arealen eller det skett ändringar i arealen sedan jordbruksbyråns mätning, fastställs arealen med planimetermätning. Är jordbrukaren inte nöjd med resultatet från planimetermätningen mäts skiften med hjälp av en noggrannare mätmetoder innan beslut om eventuella sanktioner fattas.

59 §

Sanktioner

Konstateras vid kontrollen att gården inte uppfyller något av kriterierna i 7-20 §§ skall sanktioner vidtas. Stödbeloppet reduceras med tio procent för varje uppfyllt kriterium. Är flere än tre kriterier uppfyllda betalas inget stöd. I övrigt tillämpas kommissionens förordning (EEG) nr 3887/92.

60 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Roger Nordlund
föredragande ledamot